

Ledelsesvurdering 1. tertial 2024

Ved utgangen av 1. tertial har UB samlet et forventet merforbruk på litt over 25 MNOK mot vedtatt årsbudsjett (-1,2 MNOK). Merforbruket skyldes mediebudsjettet som også i år er sterkt påvirket av svak kronekurs. UB rapporterer særskilt på Mediebudsjettet.

Generell drift

Det er ikke vesentlige endringer i UBs bevilgningsøkonomi, hvis man ser bort fra mediebudsjettet. Ved utgangen av 1. tertial har UB et stipulert merforbruk på 0,2 MNOK, mot budsjettet mindreforbruk på 1,2 MNOK per 31. desember 2023. Reduserte rammer for sektoren forventes, samt at intern fordelingsmodell og husleiemodell på UiO er i endring. UB arbeider kontinuerlig med å se på muligheter for å effektivisere driften og på sikt redusere husleie. Det arbeides med en strategisk campusutviklingsplan for UBs lokasjoner og fysiske læringsmiljø, og et innledende arbeid med å vurdere ulike organisasjonsmodeller har vært gjennomført på ledernivå i 1. tertial.

Mediebudsjettet

Foreløpige estimater for mediebudsjettet viser at UB ligger an til et merforbruk på 25 MNOK. Det er ikke tatt høyde for valutakompensasjon i prognosen. Kronekursen og størrelsen på valutakompensasjonen er de største usikkerhetsfaktorene. Vedvarende svak kronekurs påvirker i veldig stor grad et mediebudsjett der over 90 % betales i euro, amerikanske dollar og britiske pund. Dersom valutakompensasjonsordningen avvikes, reduseres kjøpekraften i UiOs mediebudsjett med ca. 20 % (28 MNOK). UB arbeider systematisk med å kritisk gjennomgå porteføljen for å kutte kostnader og skape et strategisk handlingsrom for mediekjøp, men kronesvekkelsen gjør at handlingsrom og oppnådd kostnadsreduksjon ikke får effekt. De negative konsekvensene for fagmiljøene og UiOs måloppnåelse innen åpen forskning (Plan S) er potensielt store dersom valutakompensasjonsordningen avvikes.

UB er innforstått med at ordningen for valutakompensasjon er krevende for UiO å opprettholde når vedvarende svak kronekurs gir så store utslag. Samtidig er det utfordrende for UBs forvaltning av mediebudsjettet at vi ikke vet om vi kan disponere tildelingen etter forutsetningene, som hittil har bygget på ordning for valutakompensasjon. Dette gir manglende forutsigbarhet i tilbudet til UiOs forskere og studenter. UB trenger avklaring på om vi må holde tilbake midler som skal gå til å dekke høyt etterspurte kunnskapsressurser fra UiOs fagmiljøer, innføre innkjøpsstopp for trykte og elektroniske bøker og ikke dekke publiseringsavgifter i allerede inngåtte publiseringsavtaler (kostnadene vil da flyttes over til institutter/enheter). Dette vil ramme det løpende behovet for ny forsknings- og studielitteratur og medfører en svekkelse av grunnleggende infrastruktur for forskning og utdanning. Ved at kostnader flyttes til andre deler av virksomheten, vil det også bli vanskelig å ha oversikt over den samlede kostnaden på dette området. Sentralt administrerte publiseringsavtaler via UB gir både økonomiske og administrative besparelser for UiO. UBs forvaltning av publiseringsavtaler gir UiOs forskere en effektiv, enkel og forutsigbar arbeidsflyt og kostnadsdekning av åpen publisering.

Det vil være en faglig prioritering for UiO hvilket nivå et forskningsintensivt breddeuniversitet skal ha på abonnemeter, litteraturkjøp, arkivtilganger og publiseringsavtaler som er grunnleggende for utøvelsen av forskning og utdanning. Mediebudsjettet er et viktig virkemiddel for å oppnå politiske føringer for åpen publisering gjennom Plan S og omtrent 50 % av mediebudsjettet brukes direkte eller indirekte til åpen publisering. I samarbeid med VØS ser UB nå på mulige tilpasninger eller justeringer av valutakompensasjonsordningen, og det er løpende dialog med UiOs ledelse om saken.

Dato: 24. mai, 2024

Randi Halveg Iversby
Bibliotekdirektør

Mari C. R. Otnes
Assisterende bibliotekdirektør